

Voorzitter ISO over AI: 'Je kan er niet omheen'

Bram Enning, aanvoerder pilothub Studiedata en AI

Op het moment dat we elkaar spreken is Demi Janssen nog ingeschreven als tweedejaars student Liberal Arts & Sciences bij het University College Maastricht, waar ze een combinatie van bedrijfskunde, psychologie en cognitiewetenschappen studeert. Ze maakt zich op voor een jaar als voorzitter van het Interstedelijk Studenten Overleg waarbij ze ook zitting heeft in de stuurgroep van Npuls. Het ISO vindt AI een belangrijk onderwerp en bereidt, samen met haar 41 lidorganisaties, een position paper voor.

Wanneer heb jij voor het laatst AI gebruikt?

In ieder geval gisteren nog. Ik moest een uitnodiging schrijven voor een bijeenkomst en heb ChatGPT laten meedenken. Best handig als brainstorm en inspiratie. Ik zeg 'in ieder geval' omdat als je Googelt je natuurlijk al AI gebruikt, maar dat valt dan niet zo op, soms weten we dat niet eens!

Welke kant gaat het position paper over AI op?

Dat is echt nog onderwerp van gesprek. Maar ik hoor natuurlijk wel wat er speelt en dat levert een complexe puzzel op. De ontwikkeling van AI gaat heel snel, we zien kansen maar ook de keerzijden. AI is er en het blijft bestaan, daar kan je niet omheen. Het zal straks een normaal onderdeel zijn van het werkveld – als arts zul je straks bijvoorbeeld moeten werken met het resultaat van AI. Dan moeten studenten daarmee kunnen omgaan. Doe je dat niet, dan missen ze de aansluiting met de arbeidsmarkt.

Dus een verplichte cursus 'prompt engineering' voor iedere eerstejaars?

Nou dat weet ik niet, maar het omgaan met dat soort technieken vereist vaardigheden en die zijn aan te leren. Digitale vaardigheden - 'technologisch burgerschap' noemen wij dat - vormen een belangrijk onderdeel van wat je leert tijdens je opleiding. En daar hoort ook bij dat studenten de ethische kant leren kennen en een afweging kunnen maken over het wél of niet gebruiken van AI.

Met de ethische kant bedoel ik bijvoorbeeld dat we weten dat er vooroordelen in AI zitten, en dat die er ook weer uitkomen. Stel je gebruikt AI om een vacaturetekst op te stellen, dan is niet altijd even zichtbaar of en welke bias daarin zit. En als je een vraag stelt is het niet altijd even duidelijk of het antwoord klopt, of AI 'de waarheid' spreekt. Daar moet je je bewust van zijn en mee leren omgaan. Ook de toegankelijkheid is een punt; als er betaalde diensten komen dan zal niet iedere student dat kunnen betalen. Dan vergroot dit de kansenongelijkheid.

Pleit je dan voor een instellingsbrede licentie zodat alle studenten gelijke toegang hebben?

Als je als instelling AI gaat inzetten, dan moet het toegankelijk zijn voor alle studenten. Die financiële kant is maar één kant van toegankelijkheid. Het gaat bijvoorbeeld ook om studenten die moeite hebben met beeldschermwerken. Ook die moeten in staat worden gesteld om volwaardig deel te nemen aan ons onderwijs.

Waar zie jij kansen voor de inzet van AI?

Een van de terreinen is learning analytics. AI kan m helpen om het onderwijs persoonlijker te maken en begeleiding efficiënter. Belangrijk is wel dat studenten dan wéten wat er met hun gegevens gebeurt en er regie op hebben.

Over persoonlijk gesproken. Vaak wordt het droombeeld genoemd dat we over een paar jaar en virtuele assistent hebben, een assistent die heel persoonlijk is omdat over veel persoonlijke gegevens beschikt en assistent is omdat hij die weet te combineren met veel andere gegevens. Is dat voor jou een angstbeeld of een wensdroom?

Binnen mijn opleiding kies ik mijn eigen vakken. Als experiment heb ik wel eens mijn curriculum in ChatGPT gedaan en gevraagd welke rode draad daar nu in zit. Een soort studieadvies-assistent dus. Daar kwamen overigens dingen uit die ik wel herkende, maar ook heel bijzondere.

De coronapandemie was een periode waarin studenten veel op zichzelf en digitale hulpmiddelen waren aangewezen. We hebben gezien dat dat het welzijn geen goed heeft gedaan. Dus prima als een virtuele assistent als een soort brainstorm-assistent of sparringpartner kan optreden, maar dat mag nooit een vervanging zijn voor persoonlijk contact.

Heb je nog een advies voor docenten?

Hier op het ISO-kantoor komen voorbeelden van de inzet van AI voorbij. Een mooie vond ik persoonlijk die waarbij studenten werd gevraagd om een reactie van ChatGPT te verbeteren. Dat doet een beroep op de kritische vaardigheden van studenten, leert ze na te denken over de betrouwbaarheid van dat soort technieken en daarin komen ook de ethische kanten aan bod. Ik zou docenten willen oproepen om AI niet te verbieden maar open te staan voor de kansen die het ze biedt, en dit soort creatieve en veilige oplossingen te gebruiken in hun onderwijs.